

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PECSETT, Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PECSETT, Mária-utca 1. s.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részé-
re illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Alvó közvélemény.

Pécs, 1897. április 29.

A kormánypárton nagyuri göggel fin-
torgatják az orrukat a függetlenségi és
48-as anyapártnak a 48-as népszövetség
megalakítása céljából megindított mozgalma
fölött és gunyolódva emlegetik, hogy a
parlamentből kiszorult Ugron és társai
most az utcára helyezik át politikai sze-
replésük színterét.

Persze a kormánypárti szabadelvű
doktrina szerint a népek minden öt esz-
tendőben egyszer szabad beleszólni az or-
szág dolgába, akkor is csendőri fedezet
alatt, s aztán ujjabb öt esztendeig meg-
szűnt politikai tényező lenni, egyszerű
tömeggé devalválódik, a melynek egyéb
feladata nincsen, mint fizetni és hallgatni.

Igazán alkotmányos államokban a
nép állandó befolyást gyakorol a közdol-
gok intézésébe, ha másként nem, hát a
parlament ellenőrzése, az ott szőnyegen
forgó kérdések feletti vélemény-nyilvánítás,
az egészséges közvéleménynek az ügyek
közvetlen intézőire való üdvös nyomása
által. Minálunk azonban, ahol maga a
parlament is a közvélemény meghamisítá-
sával alakul meg, gondosan iparkodnak
elnyomni minden politikai szervezetet, mely-
nek keretében egészséges közvélemény ala-
kulhatna, s ha másként nem lehet, hát a
guny ostorával iparkodnak a gyöngébb

felfogásukat az „utca mozgalmaitól“ tá-
voltartani.

Sikerült is az ország közvéleményét
dermesztő álomba ringatniok, mert ha
ébreten lenne a nemzet, bizonyára lehetet-
lenné tennie ezt a mai korhadtt rendszert,
mely gazdaságilag milliókkal meg milliók-
kal károsítja az országot, erkölcsileg és
politikailag pedig valóságosan tönkre teszi.
Semmikor sem érezhető a politikai élet
pangása annyira, mint mikor általános
gazdasági érdekek forognak szóban.

A politikai jogokat nem mindenki
tudja használni, de a nemzet zöme ki is
van zárva ezek élvezetéből, ezért nem is
mindenki tudja felfogni értéküket és fon-
tosságukat. A jogi kérdésekhez kevesen
értenek, azoknak egy vagy más irányban
való eldöntése között a különbséget a
nagy közönség csak hatásaiban ismeri meg,
ha egyáltalán megismeri. Ellenben a gaz-
dasági kérdéseket előre is meg tudja ítélni
minden ember, a kinek elmondják ennek
lényegét, mert ha két forintot kell vala-
kinek fizetnünk, arról mindenki tudja, hogy
az több, mint egy. Általános érdekűek is
ezek a kérdések, mert az állami gazdál-
kodás mindegyikünket közvetlenül érdekel.

S mégis, ha most az osztrákokkal
való kiegyezés ukázszerű megkötését vesz-
szük kritika alá, azt látjuk, hogy az csak
oly országban és olyan időben lehetséges,
a melyben és a mikor a közvélemény nyil-

vánulása teljesen szünetel. Mikor a kiegye-
zést 1867-ben először megkötötték, még
nem volt számítási alapunk, a melyen el-
igazodhattunk volna; csakhamar belátta
azonban az ország, hogy a gazdasági ki-
egyezőssel rászédett bennünket az osztrák.
Megindult az akció a revízióra s már 4—5
évvel a kiegyezés megkötése után élén-
ken lobogtatta Irányi Dániel és pártja az
önálló vámterület zászlóját.

Az 1878-ki új alku előtt óriási po-
litikai mozgalom volt. Pártok szakadtak
meg és egyesültek, kormányok lemondtak
és újra kinevezettek, a kiegyezés meg-
teremtői, fentartói, éltetői, minők Bittó,
Kerkápolyi, Szilágyi Dezső stb., a parla-
mentben szinte bocsánatot kértek művükért.
A képviselőház forrongott, a nép agitált,
szóval volt élet, volt nemzet, melylyel a
Tisza-kabinetnek számolnia kellett, volt
közvélemény, mely ronthat vagy teremthet,
de létezik, volt önérzete a kornak.

És Tisza számolt is vele. Nem maga
csinálta a kiegyezést, megkérdezte legalább
a saját pártját. Ekkortól datálódik a ma-
gyar közvélemény elaltatása. Tiszának
ugyanis kellemetlen volt a politika hul-
lámcsapásai között fáradsággal evezni. Ugy
segített tehát a bajon, hogy megcsinálta
pénzzel és zsandárerővel az ő törhetetlen
pártját, s politikai elveivel iskolát csinálva,
a politikai opportunitás programját az
apró utódokra ruházva, ezek révén meg-
teremtője lett a mai korrumpált és köz-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája

Olyan vagyok . . .

Olyan vagyok, mint a madár,
Mely ágról ágra száll:
Vig, könnyemű, ledér,
Bú szívemig nem ér . . .
Olyan vagyok, mint a madár.

Olyan vagyok, mint a szellő,
Mely napnyugatkor jő . . .
Ha lehunyt csillagom,
Csak akkor siratom . . .
Olyan vagyok, mint a szellő.

Olyan vagyok, mint a virág,
Melyet lenyom az ág:
Rózsás, hamvas arcu,
De szívemben a szű . . .
Olyan vagyok, mint a virág.

Olyan vagyok, mint a levél,
Melyet megcsip a dér
S leesik, megsárgul . . .
Fáj mondhatatlanul . . .
Olyan vagyok, mint a levél.

Olyan vagyok, milyen a vad,
Mely zörejre riad . . .
Nem bírja ki — sejtem —
Mély sebét a lelkem . . .
Olyan vagyok, milyen a vad . . .

Ábrahám Ernő.

Egy öreg kisasszony.

Áprilisi napsugárnak szeszélyes ragyo-
gása megváltoztatja a szíveket. Aki nem
szeretett, az megtanul szeretni és aki szere-
tett, serkedő tavasz verőfényében még nagyobb
lánggra gyul a szerelemnek izzó máglyáján . . .

*

Mindennapi történet. Bertácska szépség-
gét valamikor ujságok dicsérték, a multnak
immár megsárgult ócska klenodiumait. Idők
multával Bertácskából ünnepelesen Berta
kisasszony lett s a neveletlen új nemzedék,
akinek ő térdein álmadozva énekelte az al-
tató dalt, ha szerét ejtheti, neveti s kicsufolja.
Ilyen az öreg kisasszonynak jövője, akik sok
regényt olvasnak, sokat álmodoznak s fantá-
ziájukkal rajzolják meg a daliás férfi alak-
ját, aki — habár így romantikusabb lenne
— nem selyem hágsón a bástyafalról szök-
teti meg, hanem modern eszközökkel: ragyogó

batárral, ménkü nagy kameliacsokorral, az
egész város epedő irigysége között templomi
eskü után fogadja hitvestársul. Éz a fantázia
pedig magas igényt. Az élet ritkán váltja be,
Az élet a bálványozott férfieszményt nagyon
selejtes példányokban ereszt. Nyilván a Berta
kisasszony kezéért epedők is ilyen devalvált
vőlegény példányok voltak. Az első jelent-
kező, Tetétleny Tivadar oly végtelenül meg-
ijesztette a bizar követelésével, hogy elsőül
jelentkezett nála a migrén. Szörnyűség! egy
Tetétleny, aki darabos, mint egy falusi kán-
tor, az ő kérője. Egészen próza. A házasság
által a képzelt reményében az ilyen alakok
nem férjek, hanem komikus esetlő-botló,
megszánt és kinevetett alakok szoktak lenni.
Tetétleny mint férj? . . . Fi done!

Jött másik, aki kegyetlen dühre fa-
kasztotta, egy szürke beamter, minden jelle-
gével a prózai lelkeknek s még tubakolt is!
Hisz e mellett Tetétleny regényhős, legalább
megvan benne a tanyai betyárság energiája.
Hirtelt, hogy egy affair-je is volt egy —
csikóssal. A csikóst tilosban érte és kegyet-
lenül elkorbácsolta, mint egy csintalan isko-
látlan vad csikót. Ez is valami. Berta kis-
asszony, midőn a pletyka révén hallott erről,
ezeket mondotta:

— Csunya biz ez, de legalább regényes.
Aztán jött a harmadik, negyedik, tize-

véleménymentes társadalomnak, a melyben a felsőbb parancsra megválasztott parlamenti többség miniszteri parancsra fogadja el a benyújtott törvényjavaslatokat. Így történhetik aztán, hogy a kiegyezési törvényjavaslatokat, melyek tíz évre újra eldöntik az ország gazdasági érdekeit, a kormány önhatalmulag, még a saját pártját sem kérdezve meg, hozza létre s ezek elfogadását feltétlenül bizonyosnak tartja.

Mig az előző két új alkunál a vám-tarifát is revízió alá vették, ez idő szerint arról is lemondott a kormány, mig az előző meghosszabbításoknál a dolog jogi természetéhez képest külön választották a kvótát a kiegyezési kérdésektől, s noha ez utóbbiaknál nem nyertek legalább a kvótát nem engedték felemelni, addig most az össze nem tartozó dolgokat egy kalap alá vonják, s a kormány a kiegyezésnél is meghátrál, de a kvótát is felemeli.

Bánffy Dezső számolt a közvélemény hiányával, különben nem játszaná ezt a Calligulára emlékeztető szerepet, s azért érdekében is áll, hogy a közvélemény fel ne ébredjen kábult álmából. A május másodikára egybehívott országos pártértekezlet alkalmas eszköznek látszik a közvélemény felébresztésére; innét van az a dühös támadás, melynek célja ennek a mozgalomnak a hitelét megrontani s azt, mint az utca jogtalan és nevetséges beavatkozását feltüntetni.

Ha az ország ellenzéki polgárai állandó szervezetbe lépnek, ha összetartással, egymás támogatásával távol tartják maguktól a kormányparti farkasokat és rókákat: akkor nem is zuzhatja össze őket tetszés szerint a hatalom, akkor felébreszthetik a nemzet alvó lelkiismeretét, amely számon kéri sáfáraitól az ország kijátszott érdekeit.

Ébredjünk tehát és tömörüljünk, mert valóban itt van már a tizenkettedik óra!

dik, megannyi tucatember, a kik Berta kisasszonynak az ideálokról alkotott ábrándjaitól messze állottak. És minél jobban futottak az évek, annál kopottabbak és betegapókat kereső, megviselt kérők jöttek. Közbe azonban esett egy.

Oh, az nagyon érdekes történet.

Berta a Karthausit olvasta szép nyári verőfényen. Lédobogás. Felpillant. Szívében valami édes, kimondhatatlan édes érzélem. Az ő ideálja érkezett meg. Az aranysujtásos barna férfi, ki mint Centaurus ülte meg a szilaj lovat, mely patájával a kövezetben tüzet csiholt. Tessék rágyújtani. Berta rá is gyújtott. Szive lobbant föl mondhatatlan lángra, vajjon ki fogja azt eloltani? . . .

Szerencsétlenségére uem jött eloltani senki. Nagy időre nem látta az ideált, de hitt benne! Hitte, hogy egykor csak be fog térni hozzájuk és két szív, már mint az övé, meg amazé, meg fogják egymást érteni. . . S milyen kacagtató, milyen szégyenlős gondolatok termettek lelkében. A naiv ábrándzás boldog korszaka volt ez. . .

Midőn már egészen elöntötte lelkét a boldog vágy, egy szörnyű séta alkalmával rettentő látvány rémitette meg. Az a barna, aranysujtásos férfi karján szőke nőt vezetett. A pár boldogan nevetett, bizalmasan simultak egymáshoz. Előttük két kis bábé poroszkált. Az egyik meg is fogta Berta kisasszony kezét s gyermekes együgyűséggel gügyögött:

— Néni, néni!

. . . No hiszen volt miről beszélni a kisvárosi pletykának. Berta kisasszony a nyilt

Somogyi nyilatkozik.

Lapunk folyó hó 22 ki számában közölt vezércikkre vonatkozólag Somogyi Károly szinigazgató nyilatkozatot küldött be hozzánk, a melyet abból az elvből kiindulva, hogy az érdekelt fél is meghallgatandó, bár vonatkozó cikkünkben inkább a szinügyi bizottság kötelességteljesítésére nézve előadott álláspontunkat továbbra is fentartjuk, a következőkben közlünk:

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Pécsi Figyelő“ ez évi 91. számában egy — Szinügyi bizottságunk — cím alatti vezércikket közölt, melyben az elmúlt szinévadban teljesített működésemet bírálat alá véve, súlyos vádakkal illet, rosszakarattal, sőt mulasztással vádol. Nem szándékozom polémiába bocsátkozni a sajtóval, annál kevésbé, mert meg vagyok győződve, hogy a cikkíró tollát nem a rosszakarat, hanem talán inkább a tájékozatlanság vezette, még is igaztalanul megtámadott eddigi mocsoktalan jó hírnevem megvédése kényszerít, hogy az említett vezércikkben felhalmozott vádak ellenében a való tényállás elmondásával, a nagy közönség előtt magamat igazoljam.

Azt írja a Pécsi Figyelő, hogy én a második évadra „megfelelt társulattal“ állítottam be Pécsre. Hogy én társulatom tagjai közül azokat, a kik egy első rangu szinpadon helyüket megállják, még áldozatok árán is magamhoz kötöm, legjobban bizonyítja az, miszerint 4—6, sőt 8 éves tagjaim is vannak, a kik minden évben emelkedő fizetést huznak, s még pedig oly tagok, kikkel ugy a sajtó, mint a közönség mindenha meg voltak elégedve. Hogy az újonnan szerződött tagok teljesen pótolják a máshova elszerződteket, maga a Pécsi Figyelő is igazolhatja, ha végig olvassa a szinlelőadásokról a tél folyamán irt bírálatait.

Arra a vádra, hogy én a tehetséges, jóra való tagjaimat ugyszólván elüldözöm, szükségtelennek tartom cáfolatot keresni, mert hiszen mint régi igazgató — azt hiszem — senki sem fog annyira tapasztalatlanak tartani, hogy én tehetséges, jóra való tagok he-

utcan ájult el, úgy vitte haza egy huszártiszt ölben. . .

Ettől a perctől Berta kisasszony megszűnt a társaságnak élni. Nem látták többé. Nevét hálával emlegették a koldusok. Az lett belőle, mi a vén kisasszonyokból szokott: szenvedélyes emberbarát.

Röpültek az évek, nyelték el a kis és nagy események egymást. Tetétleny Tivadar azóta népes tűzhelyet alkotott, az árkosi gazdaságot gyermekzaj verte föl. Berta kisasszony lelkében akkor villant föl fiatal kora ábrándjának délibábjá, mikor áprilisi szellő hozta el a gyászharang szavát, mikor Tetétlenyét temették, akinek hálával nyolc gyámoltalan gyermek lett anyátlan árva. . . Berta szívében fölzsongottak az ifjuság álmái, nem érzett mást, csak azt a nehéz sorsot, ami ezeket az árvákat érte s egy verőfényes áprilisi napon kiment a pusztára. Nyolc gyermek szaladt elébe, kiken meglátszott az árvaság. Ugy kellett kiféstudni, megmosdatni, felöltöztetni s mikor Tivadar elképedve megérkezett, a jó Berta kisasszony akkor is a gyermekekkel szorgoskodott.

Üdvözölték egymást elfogódva szégyenlősen. Berta kezdte a beszédet.

— Tudja mit, Tivadar. A gyerekeknek anya kell. Itt maradok.

Tetétleny megragadta a kezét.

— Képes volna erre az áldozatra?

— Igen — mondotta Berta kisasszony — mert érzem, hogy önhöz is huz a szívem. Az áprilisi napsugár pedig ráragyogott kipi rult arcára.

Verner László.

lyébe szerződtek tehetségtelen, hasznavehetlen egyéneket ugyanoly fizetésre, mint az előbbiek voltak, hogy — mint a cikkíró is mondja — az évadot nagy deficittel kelljen lezárnom. Mert azzai zártam le, a mi különben igen természetes is, ha vesszük hogy az 1895—96. szinévadban működött társulatom havi fizetése 5269 frt 50 kr. volt, az 1896—97. évi társulatomé pedig 5242 frt 70 kr. tehát havonként csak 26 frt 80 kr. különbözet a kiadásban, mig az utolsó évadban nyert bevételeim az első évben kaptak felét sem mutatják ki.

Szerződtem én a vidéki szinészet legjobbjaitól mindazokat, a kiket csak megkaphatok, de már az nem az én hibám, hogy a fővárosi színházak a kiváló erőket jobbdán mind felviszik, valamint az sem hogy Magyarországon a pécsi színházhoz hasonló rangu színház több is van, melyek igazgatói szinte a legjobbakat keresik, s így az a néhány, vidéken maradt legjobb ugy szét van szóródva, hogy egy-egy jut belőlük egy színháznak. Ősze merem én mindezek dacára hasonlítani az ez idei testületemet is bármelyik vidéki színház testületével, mert tudom, hogy művészi érték tekintetében a legtöbbjének felette áll.

Szememre veti a Pécsi Figyelő azt is, hogy az elmúlt évadban a népszinművet alaposan mellőztem. Adattam biz én népszinművet is eleget, de közönség soha sem volt rá, pedig nem áll az, hogy arra való énekesnőm nem volt, mert ott volt Kézdi Juliska, a ki csupán népszinműre lett szerződötve, s mikor megkaptam, szerződöttem Pálffy Ninát is, a kit a közönség bár nagyon szeretett, de azért népszinműre mindig üres házam volt, mig operettere, vagy más műfajra legalább félházat sikerült teremtenem. Ebből a jelenségből én joggal azt következtettem, hogy a közönség nem akar népszinművet látni, már pedig én ugy tudom, hogy nem a közönség van a szinészetért, hanem megfordítva, s így kötelességemnek tartottam olyan darabokat adadni elő, a melyekre a közönség nagyobb számmal megy a színházba, mert az bizonyítja azt, hogy azokat a darabokat óhajtja látni.

Megkísérlettem én mindent. Megszereztem — néha horribilis összegekért — a fővárosi színházak összes sikert aratott ujdonságait, sőt még a felsikert aratottakat is, csak hogy minél több ujdonságom legyen, de szeretném is azt a színházat, illetve szinigazgatót látni, a ki egy saisonban több ujdonságot mutatott be, mint én a mult évadban. Ha én azt akarnám mérlegelni, hogy az ujdonságok belbecse mennyi, s csak a kifogástalanul jókat szeretném meg, nagyon kevés új darabot lehetett volna adnom, s akkor bizonyára azt róná fel bűnömül a „Pécsi Figyelő.“ De hát én eddig ugy gondolkodtam, hogy az a darab, a mely a fővárosi sajtó kritikáját kiállja, s a melyeket a fővárosi színházak folyton adnak, tán Pécsen is előadhatók, s költséget nem kimélve, meg is szereztem valamennyit. Hogy az utóbbi időben volt némi kapkodás észlelhető az előadások sorrendjének meghatározásánál, annyira, hogy az előadásra kitűzött darabot egy nap háromszor is meg kellett változtatnom, az tény, de annak nem én, hanem néhány — épen a sajtó által kifogásolt, s így a következő évre nem szerződöttem — lelkiismeretlen szinész volt az oka, a kik így akartak rajtam boszut állni.

S most még egyet. Mulasztással vádol a „Pécsi Figyelő“, hogy új társulatom névsorát még eddig nem terjesztettem a szinügyi bizottság elé. Ez igaz. De ennek is meg van a maga igen fontos oka. Én ugyan is a tavaly kifogásolt tagok helyett kivétel nélkül újakat szerződöttem, s mig egyrészt a színházi törvények szerint az első hónapban belül lehet csak a meg nem felelő tag-

nak szerződését fel bontanom, addig másrészt egy új terület összes tagjainak tehetőségét, művészi értékét teljesen megismerem egy hét leforgása alatt merő lehetetlenség, pedig az új szerződések e hó 18-án kezdődtek s így még csak egy hét tellett el azóta. Már pedig én azt a területet akarom Pécsre vinni, a kiknek neveit betérjesztem a szünügyi bizottsághoz, s ez okból várom keil, hogy a meg nem felelőt elküldve, helyébe más szerződtessek, s az esetleg mutatkozó hiányokat pótoljam. Ezt az én szigorú kötelességtudásom is elem szabja.

Legyen egészen nyugodt a „Pécsi Figyelő!” Tizenegy év óta minden esztendőben Pécsen vagyok, számtalanszor mondták nekem, s irták már rólam, hogy a színészet nek úgy művészi, mint anyagi tekintetben Pécsen én teremttem rendezett viszonyokat, s azt a lehetőség határain belül ebben az évben is meg fogom tenni. Sokkal több tisztelettel viseltetem a pécsi közönség iránt, semhogy ezt tenni elmulasztanám.

Ezeket tartottam szükségesnek az igazság s egyéni reputációm érdekében elmondani, s kérem a tekintetes Szerkesztő urat, hogy ennek becses lapjában helyet adni sziveskedjék.

Ujvidék, 1897. április 27-én.

Alázatos szolgája

Somogyi Károly.

H i r e k.

Pécs, 1897. április hó 28.

Az Olimpuz veszedelme.

A tesszáliai harctérről érkező hírek a legbékésebb családok nyugalmát is feldolják. A harctéri tudósításokkal párhuzamosan híreket kapunk komolyabb kimenetelű familiáris jellegű csatározások felől — anyósok és vők, hitvesek és férjek között. Mert a török-görög háború meghasonlásba keverte a közép európai rokonszenveket: a férfiak a törökök, a nők a görögök mellett foglalnak állást. S ehhez képest a háború esélyeit mindenütt nagy szenvedélyességgel és elkeseredett személyi éllel tárgyalják. A nők nem tudják megbocsátani a törököknek a nemükre nézve oly lealázó hárem-kultuszt, viszont makacs rajongással tisztelik a klasszikus helen történetet, mely a női emancipációt már az ó-korban érvényre emelte s még a Laisoknak, Phrynéknek is oly előnyös társadalmi pozíciót biztosított. Hogy az európai statuskvóval mi történik, azzal nem sokat törődnek a hölgyek. És ebben igazuk van. Ez a mostani statuskvó nem igen érdemes arra, hogy fenntartassék.

Rémes dolgokat mivel a haldokló Törökország, a hogy mondani szoktuk. És ebben rejlik az a komoly veszedelem, melyre a költészet magasabb érdekei szempontjából Európa figyelmét terelni akarjuk. A török ugyanis, a milyen hevesen neki iramodott, a legközelebbi napokban már az Olimpuz csúcsára tűzheti a félholdat. Nézheti e ezt nyugodtan az európai kultúra, mely a költői anyatejét éppen az Olimpuz emléiből szivta? Az Olimpuzt tehát mindenáron meg kell védelmeznünk, hogy ihletünk forrása ki ne száradjon, hogy mithikus érintettségben szállithassuk át utódainknak, a jövőndő poétai nemzedéknek. Mert arra nincs kilátás, hogy a török a halhatatlan istenekre kiterjessze a genfi konvenció intézkedéseit, sőt megeshetik, hogy sorra bombáztatja az egész mitológiai frekvenciát.

Ismételjük tehát, az Olimpuz komoly veszedelemben fereg, s úgy lehet, isteni fenségéből már a legközelebbi napokban községes sztratégiai fogalomná süllyed. Erre persze nem gondolt az európai diplomácia,

mikor a törököket és görögöket egymásnak eresztette. Hogy lehetne tehát az Olimpuzt megmenteni? Ha talán Wlassich levelet írna Edhem pasának a magasabb közköltészeti erkölcs tan nevében? . . . Fájdalom, ez nem igen kínál sikert, mert Tesszáliában a postaközlekedés ez idő szerint nagyon megbízhatatlan. Egész másképp alakulna a dolog, ha hazánk 62.647 hivatalosan bejegyzett poétája szabad csapatokká alakulva az Olimpuz felmentésére sietne. Ha ez atyrteuszi had Manlicher-féle lirakkal, hátultöltő jámbusokkal és ismétlő ódákkal stürü csatarajokban megjelennek a török harcvonal előtt, a török rögtön retirádát fuvatna s az Olimpuz, mint évezredek óta, ismét a költészet semleges területe, hogy ne mondjuk, száraz dajkája maradjon. Így áll e pillanatban a hajdan ambroziailattal, most puskaerszaggal terhelt Olimpuz ügye.

Napirend 1897. április 30-án.

Naptár: péntek, ápr. 30. — Róm. kath.: Katalin. — Prot.: Zsófia. — Görög-kel. (ápr. 18) János. — Zsidó. Nisan 28. — Nap két 4 óra 29 percek; nyugszik 6 óra 53 percek. Hold két éjjel 3 óra 25 percek; nyugszik délután 5 óra 53 percek.

Időjárás: hőmérősklet 17 Celsius fok meleg; légnomás 755. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett száraz, meleg idő és zivatar várható.

— **(Kerületi tornaverseny.)** A Pécsen, f. évi június hó 20., esetleg 21-én tartandó tornaverseny programját már összeállította a bizottság, melyet a következőkben adunk:

Június 19-én a vendégek érkezése és elszállásolása.

Június 20-án reggel 6 órakor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti téren, honnét a különböző vallásfelekezettű tanulók az itt nyelendő utasítás szerint saját templomaikba vezetnek.

Fél 8 kor gyülekezés a székesegyház előtti téren, majd indulás a versenytérre. Együttes próba.

Délután fél kettőkor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti téren, elindulás a versenytérre.

A verseny d. u. 4 órakor kezdődik.

A verseny befejezése után a résztvevő tanulók, mint a város vendégei, a Scholtzféle sörcsarnokban közös vacsorára egybeülnek. A verseny programja: I. Felvonulás. II. Ének. III. Az összes intézetek szabadgyakorlata. IV. Rendgyakorlatok. V. Versenyfutás. V.—VI. oszt. 150 méter, VII.—VIII. oszt. 200 méter. VI. Szertornázás. VII. Verseny. a) V.—VIII. oszt. kötélhuzás. b) V.—VIII. oszt. távolugrás. c) V.—VIII. oszt. magasugrás. VIII. Játék. IX. Oszlopba felállítás. X. A díjak kiosztása. XI. Ének (Rákóczi induló.) XII. Elvonulás.

— **(Dunavecse új református papja)** Dunavecseről írják lapunknak, hogy ott most foglalta el Máthé Elek, volt pécsi segédlelkész, Dunavecse új református lelkésze állását. A közönség száz kocsival vonult ki az érkező lelkész elé, akit Buzás Lajos református káplán üdvözölt. Ezután a díszes menet a községbe indult, a melynek határan Pejtsik Béla mondott üdvözlő beszédet. Az ünnepezt tiszteletére rendezett banketten számosan mondtak felköszöntőt.

— **(Katonai hír.)** Löffler Emil, főhadnagy, hadkiegészítő parancsnokságitiszt

Pécsről Budapestre, az 52-ik gyalogezred ottani zászlóaljához helyeztetett át.

— **(Az ötkoronás ezüstpénz.)** Értésülésünk szerint az új ötkoronás ezüst éremnek, melynek veretését a pénzügyminiszter a budgetvita alatt jelezte, mintája elkészült. Az új pénz azonban csak 1898. évi január 1-én kerül forgalomba.

— **(Az orvosi kamarák ügye.)** A pécsi orvosok szintén nyilatkoztak már az orvosi kamarák ügyében. Czirer Elek dr. városi főorvos elnöklete alatt tartott értekezletükön kinyilatkoztatták, hogy a miniszter által tervezett kamarákat, se az orvosi szövetséget nem tartják megfelelőnek, hanem önálló (autonom) orvosi kamarákat óhajtanak.

— **(Öngyilkos asszony.)** Megrendítő öngyilkosság történt hétfőn a tolnamegyei Pakson. Az ottani izr. hitközségi meteszó, Kohn Kálmán neje, Pollák Julianna, szobájába zárkózva, a tükör előtt a nyakát a metszőkéssel elvágta. Mire tettét észrevették, már kiszenvedett. Az öngyilkos asszony bonyhádi születésű volt s öngyilkosságát elmezavarban követhette el. Már régebbi idő óta melancholiát tapasztaltak nála, a mely most aztán egészen megzavarta elméjét és ily szomorú, tragikus véget szerzett életének. Öngyilkossága a községben és a vidéken nagy részvétet keltett.

— **(Előléptetett postások.)** A pécsi posta és távirida körében a következő előléptetések történtek: Lakó Gyula és Tabaak Frigyes, posta és távirida segédtiszték segédellenőrré nevezettek ki s magasabb fizetési osztályba lettek előléptetve: Hoffmann Sándor, Szabon István, Békei Péter, Tóth Géza, Klimesch Vilmos, Mildner József, Dénes István, Molnár Ferenc, Pinterich Lajos, Fodor Aladár, Vad István, Galovich Ignác, Swertka Ignác és Lamberkovic László.

— **(Szocialista izgatások.)** Mohácsról írják, hogy Mohács vidékén több szocialista vezér járt és mindenütt izgató beszédekkel intéztek a földmivelő munkásokhoz. Felszólították őket, hogy az aratási munkálatoktól tartózkodjanak, mert csakis így teremthetik meg jövőndő boldogságukat. Népgyűlést is akartak tartani tegnap, ezt azonban a hatóság nem engedélyezte.

— **(Hajba kaptak egy ostor miatt.)** Bajnok István és Csóka István alsó-nyéki lakosok a várdombi országúton elvesztették ostorukat és azt az utánuk jövő Holc János és Kieber Pál várdombi lakosoktól követelték. Ezek hiába erősítették, hogy ők mit sem tudnak az ostorról; mert Csóka István fenyegetve egyre követelte az ostor előadását, majd dühében vasvillát ragadott és azzal eresztette ki Holc János vérére. Az ügynek folytatása lesz a bíróság előtt.

— **(Csábitás kivándorlásra.)** A „La Ligura Americana“ genuai gőzhajózási társulat Gergolet Antal nevű ügynöke által nagyobb mérvű mozgalmat indított meg Baranyában a Braziliába való kivándorlás iránt; az alispán e mozgatom elfojtására a járási főszolgabírák útján erélyes intézkedéseket léptetett életbe. Hogy ezek az intézkedések valóban szükségesek voltak, ez ki-

tünik a következő esetből: A napokban Olaszországból (Genuából) levél érkezett a dunaszekcsői postára Frányó Imre címére. A postamester az alispánnak fentérintett intézkedése nyomán a levelet gyanusnak találván, értesítette a községi elüljáróságot, mely a levelet fölbontotta. Ebből a levélben kitűnik, hogy Frányó Imre már több ideje levelezésben áll az említett gőzhajózási társaság ügynökével, — ez utóbbi kitanítja Frányót és kivándorolni óhajtó társait, hogy mikor indul Genuából Braziliába a hajó, mennyit kell fizetni, mibe kerül az ut Genuáig, stb. Az elüljáróság a levél másolatát beküldötte a mohácsi járás főszolgabírájához, ki a kivándorlás megakadályozására a kellő intézkedéseket megtette.

— **(Állatjárványok.)** A legújabb statisztikai kimutatás szerint megyénkben az állatjárványok állása a következő: bőrféreg 1 községben 1 udvarban, hólyagos kitűtés 1 községben 10 udvarban uralkodik, sertésvész pedig 5 községben lépett fel. Somogy megyében bőrféreg 1 községben 1 udvarban, ragadós száj és körömfájás 1 községben 4 udvarban, rühkór 1 községben 1 udvarban uralkodik, sertésvész pedig 8 községben konstataált. Végül Tolnamegyében lépfene 1 községben 1 udvarban, takonykór 2 községben 2 udvarban, ragadós száj és körömfájás 2 községben 17 udvarban, sertésorbán 2 községben 2 udvarban fordult elő, sertésvész pedig 9 községben lépett fel.

— **(Hajózás a Dunán.)** A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság tegnapelőtt nyitotta meg a Dunán a hajózást Baja és Apatin között. A hajózási utvonalba esik megyénkbeli Dunaszekcső, Mohács, Batina (Kis-Közeg) és Vörösmart, a hol a hajók naponként kikötnek, kedd kivételével és mely állomásokról hajók Baja és Apatin felé kedd kivételével naponként közlekednek.

— **(A sorozás befejezése.)** A sorozást ma fejezték be a Schois-sórházban az idegen illetőségű, de állíthatási engedélyt Pécssett nyert hadkötelesek megvizsgálásával. A sorozás eredménye az lett, hogy — a mint már irtuk is — az I. korosztályból 208 megvizsgált közül 77, a második korosztályból 235 közül 54, s a harmadik korosztályból 179 közül 35 egyén soroztatott be, vagyis összesen 166.

— **(Bodri a tilosban.)** Mikor lejár a puszkásoknak szeszója s beáll a tilalom, egy ideig mindig sok baja van a csendőrségnek a szenvedélyes vadászokkal, kik nem tudnak, csak úgy egyszerre letenni az élvezetről, hogy a tapsi füleket és a karcu őzeket puffogtassák. Birságot is nyakrafőre a szolgabíró, hanem még az hagyján volna, megfizeti a pár forintot a vadászember, ha muszáj, az élvezetért. Csakhogy a miként nem tud egyszerre uralkodni szenvedélyén a vadász, úgy nem tud a hűséges kísérelője, a kopó meg a vizsla sem. Bodri, Kasztor, Cézár, Sobri és társaik nehezen értik meg egy kissé a vadász-tilalomról szóló törvény-paragrafusait s bebeszáladnak a tilosba a gyanu nélkül kergetődső nyussik után. A büntetést persze nem ők szenvedik, hanem a gazda, ami már nem esik olyan

könnyen az embernek, mint ha a maga mulatsága árát fizeti. Egy egész csomó ilyen tilosban vadászó kutya ügye van a pécsi szolgabírósnál s ha a bíróságot a gazdák fizetik is ki, a levét — így sejtjük — mégis a Bodrik fogják meginni.

Igen tisztelt olvasóink szives figyelmébe ajánljuk, miszerint Univ. med. Dr. Breuer József fogspecialista lakásátja régi bazárépületből május hó 1-től kezdve az Irgalmasok-utca 4. szám alatti Krausz Simon féle házba helyezi át. Őszintén kívánjuk és reméljük, hogy azon elismerés és jó hír, melyet Dr. Breuer városunkban oly gyorsan megszerzett, új otthonába is követni fogja.

Varázsgyűrűk legújabb rendkívül finom, elegans kivitelben, igazgyöngy, rubin, nemes opálokkal ékítve 5 frittől 14 frittig. Legszebb jéggyűrűk, legdivatosabb női órák, lánczok, karkötők, fülbevalók, valódi ezüst evőkészletek, asztali állványok, cukordobozok, gyertyatartók, serlegek, babérkoszorúk, sétabotok stb. a legnagyobb választékban egyedül

SCHÖNWALD IMRÉNÉL

Pécssett, Király fő-utca, a Hattyuépületben szerezhetők be.

Harminchárom ember a romok alatt.

— Saját tudósítónktól —

(Második nap.)

Pécs, 1897. ápril hó 28.

Tegnap háromnegyed 7 órakor ért véget az érdekes ügyben a bizonyítási eljárás, melyről a következőket közöljük még: Lapunk zártakor a tárgyalás még javában folyt. Egymásután hallgatták ki a tanukat, kik közül nem egy érdekes vallomást tett. Így:

Kelenfi József napszámos volt s az állvány alatt dolgozott; könnyű sérülést szenvedett. Sérülése 8 napon belül gyógyult. — Tudja, hogy a főállványt Horváth vetette ki; ott állt, mikor Sztipánovicsnak megparancsolta, hogy vegye ki. Ezt szembesítéskor is megmondja Horváth Ferencnek, aki azonban tagadja ezt. Kelenfi vallomását azonban Sztipánovics is megerősíti.

Szebeli János fenn volt az állványon, onnan zuhant le. A kórházban 2 nap alatt meggyógyult. — Jelentékeny vallomást tenni nem tud.

Kovács István kőműves segéd volt az építkezésnél. Ahol ő dolgozott, ott a part nem omlott le. Hogy a főgerenda eltört-e a leszakadáskor, nem tudja. Az építésre a fiatal Horváth és Sztipánovics ügyeltek fel. — Más tényállást nem tud.

Vince József napszámos volt. Az állványról zuhant le s négy napig volt beteg. Annyit tud, hogy Horváth helyett többnyire Sztipánovics György parancsolt; ritkán a fiatal Horváth Jenő.

Sórics István, jelenleg Budapesten levén, vallomását olvasták fel. Kőművessegédként dolgozott az építkezésnél s az állványról lezuhánván, csak könnyen sérült meg. Vallomása nem fontos.

Kruskovicz András a szerencsétlenség napján nem dolgozott. Az állványról és a főoszlop kivételéről nem tud semmit.

Obát Katalin az építésnél maltert horzolt; lezuhant az állványról. Könnyű sérülést szenvedett. Szerinte a fiatal Horváth Jenő jobban parancsolt, mint Sztipánovics.

Lajpán Anna szintén ott dolgozott az építkezésnél s meg is sérült. Szerinte a főpallér szintén Horvát Jenő volt.

Rostás Örsze szintén megsérült s Mindenszentekre gyógyult meg, bár a kórházból négy nap mulva eleresztették. Szerinte Sztipánovics csak kisegítő pallér volt, Horváth parancsára vetette ki Sztipánovics a főoszlopot.

Németh István nem jelenvén meg, vallomását olvassák fel. Nem fontos. Kőműves volt, könnyen megsérült.

Balázs János is könnyen megsérült a szerencsétlenségnél.

Joszipovics Ferenc, 15 éves, napszámos volt. Az állás ráesett és könnyen megsérült. Öt napig volt kórházban. Mást nem tud.

Kaszapovics József és Hebel István könnyen sérültek meg a szerencsétlenségnél. Terhelő adatot nem tudnak.

Ferencfi Béla most honvédközlegény, akkor kőműves volt az építkezésnél. Szerinte vízszintes és függélyes irányban meg volt a fal deszkákkal támogatva. Ő vette ki Schnell György és társaival a főoszlopot, Horváth, illetve Sztipánovics parancsára, mert ez utóbbi parancsolta s mikor Horváth mondta, hogy ha kell fa, hozzanak a kereskedőtől. Sztipánovics azt mondta, hogy az nem szükséges. Ő Horváth Jenőt pallérnak nem ismerte, az csak rajzoló volt. Különbén egy századnál szolgál Horváth Jenővel, de felebbvalója Budaörmester s nem Horváth, aki — számvevő örmester.

Bohuszláv Márton segített kihuzni a főoszlopot. Hogy ki parancsolta, nem tudja. Bár Horváth és Sztipánovics is jelen voltak a főoszlop kivételénél. A kivett oszlopot fel is állították másutt, ahol szükség volt rá. Ő a szerencsétlenségkor nem dolgozott.

Schnell György is segített a főoszlop kivételénél. A föld szerinte meg volt támasztva. A leszakadt állvány készítésében Ferencfivel, Lakival és Kruskovicssal együtt résztvett. Nekik a Sztipánovics parancsolta az oszlop elvételét. Tervet, hogy milyen legyen az állvány, nem készítettek; Horváth Ferenc és Jenő intézkedtek, hogy miképp csinálják, ugyszintén Sztipánovics is. Rác Béla csak a munkát vizsgálta át, másképp sehol se folyt be a munkába. Vallomása azonban — amint az elnök a vizsgálati jegyzőkönyvből ráolvassa — megbizhatatlan.

Kelenfi Józsefné szül. Gyuró Zsófia a főoszlop kivételéről tud, még pedig Horváth parancsolta Sztipánovicsnak. Az állványon őt csiga állt és tulterhelt volt.

Misángyi Mihály kőművesként dolgozott az építésnél. Tudja, hogy kivették az állványt. De mást nem tud.

Horváth Jenő, jelenleg számvevő örmester, vádolt öccsét, kész vallomást tenni. Többféle teendője volt az építkezésnél; rajzolt és egyes építkezéseknél felügyelt, a bátyja parancsa szerint. Hogy a főoszlop el lett távolítva, nem tudja. Még reggel is az állványra egy kapcsot vert be, bár a többi tanuk szerint a főoszlopot előtte való nap délelőttjén vették ki. Schnellre hivatkozik, a ki pedig nagyon sokat tud. Sztipánovics nem volt alája rendelve.

Laki Károly vallomása felolvastatik, mert sorozásra behivatván, nem jelent meg. Segédkezett a leszakadt part megtámasztásánál. Hogy a főoszlopot kivették, van róla tudomása; hogy mikor vették ki, nem tudja s a munkásoknak Sztipánovics parancsolta meg a kivételét.

Nagy István tudja, hogy Horváth és Sztipánovics voltak pallérok s Horváth parancsára vitték el a főoszlopot. Az állvány meg volt terhelve s ő meg is jósolta, hogy az ledől.

Kereky Mihály dr. ügyvéd, háztulajdonost hallgatják ki ezután. Horváttal Rác befolyása nélkül kötött szerződést az építésre,

akkor még nem is tudta, hogy Rác lesz a művezető. Őt csak a terv készítésére kérte fel. Rác Béla, Mihálovics vállalkozóval társas viszonyban akarta az építést elvállalni, de ők nem egyeztek meg egymás között. Ő saját jogai s megillető felügyelete teljesítésére szóbelileg szerződött Rác Bélával s így jelentette be, mint művezetőt. Rác Béla feladata volt tehát az ő érdekeit megvédeni és az építési terveket betartatni a vállalkozóval. Egy szóval szellemi munkája volt, a mi szakképzettségének megfelel. Díja ezért 450 frt volt. A Horvátali szerződéskor jelen se volt Rác Béla. Tanu a művezető kötelességének csak a szellemi hozzájárulást tartotta s ily alapon jelentette be őt, mint műépítést, művezetőként. Holmi napszámos felfogadás, állványcsinálás és építési rendelkezés nem tartozott Rác kötelességeibe. Tanu nem tudta, hogy Horvátnak nincs emeletes ház építési engedélye.

Mayer Ferenc 16 éves fiu téglát hordott az építkezésnél. Rá esett az állvány, otthon két hétig feküdt. Semmi különösét nem tud.

Péter Ferenc mérnököt hallgatták ki ezután, a ki az első pinceboltozat beomlásáról is tud s a melyről ő szóbeli jelentést is tett akkor a mérnöki hivatalnak s később írásbelileg is bejelentette a rendőrségnek. Ezt a jelentést most felolvassák. E beomlást a földkiadás okozta s ekkor Horváthot és Rác Bélát az óvintézkedésre fel is hívta. Ő csak privátim nézett be máskor az építéshez, mert az építési szemlében résztvevő mérnöknek kellett a felügyeletet gyakorolni. Tapasztalta, hogy a magas földtömeg nem volt kellőleg megtámasztva. Részletes vallomást tesz az építkezésnél tapasztaltokról s figyelmeztette a pallért, ha valami szabálytalanságot látott.

Raach János, mint hatósági kiküldött és szakértő jelent meg a szerencsétlenség színhelyén a helyszíni vizsgálaton. Hivatkozik az akkori jelentésre, a melyben leirt körülmény azonban oda módosult a végtárgyaláson, hogy a főoszlop elvétele okozta a szerencsétlenséget. Ő eltört gerendákat látott, de nem tudja, melyek voltak. A földbeomlás okának ma is a rossz felducolást tartja. Nehányszor megfordult az építkezés színhelyén, de szabálytalanságot nem tapasztalt. A főoszlop elvétele siettetette a katasztrófát, a mely azonban a rossz felducolás következtében állt be az ő véleménye szerint.

Ekkor a helyszíni vizsgálatot teljesítő bizottság jelentését olvasták fel s Schlauch Ferenc és Horváth István szakértők nyújtották a szerencsétlenség okára a felvilágosítást. Ugy a föld felducolására, mint az állványokat tartó oszlopokra vonatkozólag azon a véleményen vannak, hogy az nem volt elegendő a biztonságra s ezért az előjelekből ítélve a munkát be kellett volna szüntetni és óvintézkedéseket tenni. A főoszlop kivétele és a leomlott földréteg rossz alátámasztása együtt okozta a szerencsétlenséget; először a föld omlott be és aztán szakadtak le az állványok. Ha a pallér helyettesíti az építési vállalkozót, annak mindenre kell gondolnia és önállóan kell működnie. A pallér dolga az állványok felállítása és azok ellenőrzése a túlterheléstől és esetleges leomlástól való megvédelem; egy szóval ő intézkedik, mert ő mint a vállalkozó helyettesítője, mindig ott van az építkezésnél. Ha azonban fenyegető veszély van, nem elég arra a parancsa például az építési vállalkozónak, de utána is kell néznie.

Toldi Béla ekkor harmadik szakértő kirendelését s a végtárgyalás elhalasztását kérte.

Rákosi Imre ügyész ezt ellenzi, mert a két szakértő véleménye egybehangzó s Székrenyey védő is hozzájárulván az ügyész véleményéhez, a törvényszék Toldi Béla védő indítványának helyet nem adott.

A szakértők még azt fejtegették, hogy pallér napszámos nem lehet, az csak képesített pallér lehet. Schlauch Ferenc szakértő Sztipánovicsot nem ismeri pallérnak; nála is szolgált, mint kőművessegéd. Pallérokat nem napszámban, hanem — hetenkint fizetik.

A szakértők kihallgatása ezzel véget ért, a vizsgálóbírói helyszíni szemlééről szóló jegyzőkönyv és a vádlottak erkölcsi és vagyoni bizonyítványa olvastatott fel.

Jobst László dr. ekkor a bizonyítási eljárás kiegészítésül kéri konstatálni, hogy Horváth építész az eset napján mikor ment a helyszínére. Horváth vallja, hogy 8 óra kor ment oda és fél 10 felé távozott el. Körülbelül fél 12-kor ment ismét vissza a helyszínére. Ekkor intézkedett a leomlott föld megtámasztása végett. Ő megparancsolta ezt embereinek és abban meg is nyugodott.

Ez volt az utolsó kérdés a bizonyítási eljárás befejezéséhez s a ma reggel 9 órakor megkezdett folytatódólagos végtárgyaláson következtek a vád és védőbeszéd.

Vádbeszéd.

Rákosi Imre dr. kir. alügyész vádbeszédében rámutat ama századvégi ragályra, melynek a kontárság, slendriánság nevet lehet adni. Megfelelő képesség nélkül vállalkozik igen sok ember olyan téren, a melyhez nem ért. A jelen eset is mutatja ezt, mikor a három vádlott egyikének sincs ahhoz a munkához, melyet végeztek, megfelelő képesítése.

Az építkezés közben beállt szerencsétlenség áldozatai közül Sváb József elhalt, sérülései következtében, más 16 sérült 3 hónap és 8 napon belül gyógyuló sérüléseket, zúzódási és törési sebeket szenvedett. Hogy a szerencsétlenséget okozott állványösszeomlásnál kik voltak a bűnösök, azt a vádhatározatból kiindulva fejtegeti. Rác Béla tulajdonképeni felelősségi köre csak a végtárgyaláson lett felvilágosítva s ez az, hogy az építés szellemi részét vezeti s az építendő érdekeit képviseli, annak megbízásai szerint. Ez ugy a szakértői véleményből, mint a legilletékesebb egyén, az építendő vallomásából beigazolva lett. Kriminális cselekményt ő csak akkor követett volna el, ha a tulajdonos érdekeit nem hűen képviseli. Igaz, hogy Rácnak nem volt művezetői oklevele, ezért azonban Rác csak moraliter felelős és nem kriminaliter.

A másik két vádlott közti felelősségi viszony ugy alakul, hogy a vállalkozó felelős az egész építésért s ezt kisebb részletben átruházhatja más egyénre s ez a pallér, aki azonban hivatott és alkalmas legyen. Ez azonban nem volt. Sztipánovics sohasem volt pallér, állványt nem szerkesztett, csak napszámos volt. Alkalmaztatása sem felelt meg a palléri állásnak, mint ezt a szakértők véleményezték is. Ő csak felügyelt arra, hogy a munka Horváth rendelkezései szerint menjen. És erre bizonyosság Horváthnak saját vallomása is, mert a pince feletti állványt — mint beismerte — ő maga készítette. Sztipánovics csak mint jobb munkás, egyes munkák bevezetésére volt rendelve. A felelősségből ezzel maga Horváth emelte ki Sztipánovicsot.

Az állvány összedőléseért egyedül felelős tehát az építőmester, Horváth Ferenc. — Felelős ő az állvány hibáiért; felelős a szerencsétlenséget előmozdító főoszlop kivételeért. Felületesen volt szerkesztve az állvány, mely Horváth felügyelete alatt készült. Ő vetette ki a főoszlopot, mely a szerencsétlenséget siettetette, amint a tanúk vallomásából kitetszik. Kétségtelen tehát, hogy az általános veszélyeztető helyzetet Horváth okozta; a veszély közvetlen indító okát is ő szerezte s így gondatlansága, felelőssége sokkal nagyobb. Ez a gondatlanság egy ember halálát és 16

embernek súlyos sérülését okozta s ezekért Horváth Ferenc felelős. Súlyosító körülmény, hogy anyaghiányban szenvedtek s a gondatlanságot még itt a kapzsiság is fokozza.

Rác Béla és Sztipánovics György ellen a vádat elejti s vádolja Horváth Ferencet gondatlanságból okozott 1 rendbeli emberölés és 16 rendbeli súlyos testisérülés vétségével és kéri ellene a foglalkozástól való eltiltásról szóló szabályt is alkalmazni.

Sértettek kijelentik ekkor, hogy a vádat mind a három vádlott ellen fentartják — „mert egyik olyan, mint a másik.”

Védőbeszéd.

Jobst László dr., Rác Béla védője, köszönettel veszi a vád elejtését s tisztázza védencét a művezetői cím használata alól. Védence érettségit tett, technikát is végzett s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Ő csak terveket és rajzokat készített, de a művezetői címet sohasem arrogálta magának. Kéri védence felmentését.

Toldi Béla dr., Horváth Ferenc védője, azt mondja, hogy az ügyész vádbeszéde olyan szép és kerekded, mint a Kerek-ház, de azt hiszi ugy össze is fog sülyedni, mert olyan sülyedő talajra, tévedésekre van építve. Védence nekem igen is van építési engedélye s hibás a hatóság, mert olyan (emeletes) ház építésére adott engedélyt, melyre képesítése egyik vádlottnak sem volt. Ha ez az engedély kinem adatik, ma vádlottak nem állnak a bíróság előtt. Védence nekem még iparengedélye sincs emeletes ház építésére. Palléri teendőik végzésére képesítés nem szükséges, csak az, hogy helyettesítője legyen a vállalkozónak. Palléri állás nem függ a fizetés idejétől és minéműségétől; hiszen pallérként működött Sztipánovics már tíz évig az ő védence apjánál. Rác Bélára vonatkozólag osztja ő is a közvádó felfogását; felelősség tehát először az ő védencét illeti. De ő sem mulasztást, sem szabályellenes cselekményt nem lát védence eljárásában. Az állvány leszakadásának oka volt a főoszlop kivétele; de nem a döntő ok, nagyon is mellékes, mint a szakértők és tanúk be is bizonyították. De erre nézve se bizonyult be határozottan, hogy védence vétette ki, hanem igenis Sztipánovics. A földtömeg nem helyes felpolcolását nem tartja a szerencsétlenség főokának; az itteni óvintézkedés elhanyagolása okozta a szerencsétlenséget. És ez az utolsó körülmény a fő, mert a felpolcolást még a városi főmérnök sem találta szabályellenesnek. Tény az, hogy a szerencsétlenség előtt rövid idővel egy munkást a leomló föld övig letemetett. Kétségtelen, hogy ekkor védence intézkedett az óvintézkedések megtétele végett. Ezt négy tanu az eskületétel előtt külön kiemelte s ők meg is akarták tenni az óvintézkedéseket, de Sztipánovics azt mondta nekik, hogy ne tegyenek semmit, mert nem lesz itt baj. A szerencsétlenség előidézője tehát Sztipánovics volt. Az állványok túlterhelése is okozta a szerencsétlenséget; de itt is Sztipánovicsot terheli a túlterhelés előállítása s nem védencét. Nem akar ő a közvádó hatáskörébe vágni; de a felelősség kiderítése okvetlenül szükséges. A slendriánság ma már emberi gyarlóság s ez nem súlyosító körülmény védence ellen. De nem az a kapzsiság sem, mert tanúk igazolják, hogy igenis volt fa készletben az új állványokhoz. Hogy a szerencsétlenség tulajdonképeni oka mi volt, azt a szakértők sem tudták határozottan. A szakértők magatartása különben is az emberi gyarló természetet mutat s Schlauch szakértő véleményéhez nagy szó fér, mert neki is csak iparengedélye van és semmiféle más képesítése. Védence parancsot adott az óvintézkedésre se parancs ellenére új parancsot adott ki a pallér s ez okozta a veszedelmet. S végül védence emeletes házra építési engedéllyel nem is bírt, tehát attól el sem tiltható; a szerencsétlen-

ség emeletes ház építése közben történt, viszont tehát ezért foglalkozásától, földszinti házak építésétől, melyre engedélye van, szintén nem tiltható el. Kéri mindezeknél fogva védenre felmentését.

S z e k r é n y e s s y Ferenc dr., Sztipánovics védője, először is megköszöni a közvadász védenre ellenében a vád elejtését. S aztán foglalkozik a felelősségátvitellel, melyet Horváth védője részéről védenrevel szemben tapasztal. Gondatlanság főkritériuma az akarat szabad elhatározása és a következmények előrelátása. Horváth mindenben parancsolt az ő védenrenek, tehát nála az akarat szabad elhatározása e szerint ki volt zárva. Az eredményt se láthatta előre védenre, mert se képessége, se műveltsége erre nem elegendő. Ha ezt előre látta volna, bizonyára nem marad ott és nem sebesül meg a helyszínén. Védenre nem volt pallér, csak szócsöve Horváth Ferencnek; sőt Horváth Jenő is parancsolt neki, a ki főpallér volt, a tanuk szerint is. Tehát önálló hatás köre nem volt, a mi pedig a pallér állását jellemzi. De védenre soha állást sem készített, sem más helyen önállóan nem rendelkezett s így a felelősség védenre egyáltalán nem terheli. Kéri tehát védenre felmenteni.

Éppen 11 óra volt, mikor a védbeszéd véget érték s a bíróság ítélethozatalra visszavonult.

Az ítélet.

Két óra hosszat tartó tanácskozás után végre 1 óra előtt megjelent a bíróság a végtárgyalási teremben, de csak azért, hogy az elnök kihirdesse, miszerint az idő előhalaottasága miatt az ítéletet délután pont 3 órakor publikálják.

Az egyformán éhes vádlottak, védők és kíváncsi publikum ekkor sajnálkozva szított haza ebédelni, hogy délután 3 órakor ismét megjelenjen.

Délután 3 óra után aztán kihirdették az ítéletet a következőkben:

R á c Béla az ellene emelt vád és következményei terhe alól felmentetik;

H o r v á t h Ferenc bűnsnek mondatik ki a S v á b József halálát okozott s a btkv. 290. §-ba ütköző gondatlanságból eredő emberölés és 16 rendbeli, a 310. §-ba ütköző súlyos testisértés vétségében s ezért kétévi fogházra és 15 esetben, behajthatatlanság esetén 2—2 napi, összesen 30 napi fogházra átváltoztatandó 10—10 frt, összesen 150 frt pénzbüntetésre ítéltetik;

S z t i p á n o v i c s György bűnsnek mondatik ki, mint Horváth Ferenc tettestársa, 1 rendbeli gondatlanságból okozott emberölés és hétrendbeli súlyos testisértés vétségében s ezért egyévi fogházra és hét esetben, behajthatatlanság esetén 2—2 napi összesen 14 napi fogházra átváltoztatandó 10—10 frt, összesen 70 frt pénzbüntetésre ítéltetik;

másod és harmadrendű vádlott közösen tartoznak özv. Sváb Józsefnének 300 frt, Gábelicsnek 300 frt, Végh Imrének 25 frt, Gold Jánosnak 20 frt, Kostringernek 12 frt, Varga Vincének 11 frt 60 kr és Kisander Mátyásnak 16 frt kártérítést fizetni; másodrendű vádlott tartozik még a többi 9 sértettnek is orvosi költségeit megfizetni.

Az ilykép kihirdetett ítéletben R á c Béla és védője, úgy Rácra nézve a közvadász is megnyugodott; az elítéltek és védők felebbezték s felebbezett a közvadász is Horváthra nézve a minősítés miatt és súlyosbíttáért, Sztipánovics Györgynek pedig javára, elítéltetése miatt.

Törvényszék.

§ Szilaj csikók. A múlt évi július 1 én tartott baranyabaáni országos vásárról

hazatérő kocsik között nagy szerencsétlenség történt. Schultheisz Pál és Póth István, ivándárdai lakosok ugyanis, a baranyabaáni kocsmából kihajtatva, egymás kocsijával versenyre keltek. Póth István kocsiján ült S c h e f f e r Ferencné is, míg Schultheisz kocsiján T e s z k á l Károly ivándárdai borbély is helyet foglalt. A borbély a versenyében igen nagy kedvét találta s mikor egy utfordulathoz értek, ő maga vette kezébe a lovak gyeplőit és utána hajtatott Póth kocsijának. Utól is érte azt s ekkor hogy s hogy nem, elég az hozzá, a Póth kocsija felfordult s a benne ülő Schefferné esés közben súlyos zúzódásokat szenvedett. T esk á l feljelentetvén a bíróságnál, a vizsgálat alapján gondatlanságból okozott súlyos testi sértesért vád alá is helyeztetett, mert a tanuk úgy vallottak, hogy verseny közben a Schultheisz kocsiját T esk á l neki hajtotta Póth kocsijának s így okozta annak feldőlését. A tegnap megtartott végtárgyaláson azonban a tanuk is megmásították vallomáukat s a végtárgyalás alapján kitűnt, hogy a két koci egymáshoz nem is ért. Póth lovai azonban hevesvérűek lévén, a verseny közben megbokrosodtak, kirugtak és a koci a rohanó vágatás következtében valami kőhöz ütdöve borult fel és így állt be a baleset. A közvadász ez alapon el is ejtette a vádlott T esk á l Károly ellen a vádat s a törvényszék az ügyész indítványát magáévátéve, a vádlott ellen a további eljárást megszüntette. A miben a panaszos is megnyugodott s így a felmentő ítélet jogerőssé vált. Érdekes volt a végtárgyaláson először is az a körülmény, hogy a Schefferné sérüléseinek gyógytartamát először 8 hétben állapították meg, majd 6 hétre szállították le, a miből még 8 nap is lett volna, ha a sérült kezelő orvosa ki nem jelenti, hogy 14 nap alatt gyógyultak be a sérülések. Továbbá az, hogy a sérült asszony megbizta képviselővel K i s s József ügyvédet, a ki a végtárgyaláson meg is jelent. A végtárgyalás előtt azonban a sérült asszony a törvényszék folyosóján dr. L i e b e r Györgyöt is felkérte képviselőül, a ki ezt be is jelentette a végtárgyalás kezdetekor. Lieber bejelentése után K i s s József, hivatkozván még az ügy megindultakor nyert írásbeli meghatalmazására s az ügyben tett lépéseire, a képviselőről lemondott s munkadíját 20 forintban kérte megállapítani. A törvényszék ezt meg is ítélte; mikor pedig a végtárgyalásnak vége volt, dr. L i e b e r György is kérte megjelenéséért 10 frt ügyvédi díj megállapítását. A törvényszék ezt is megítélte s így a sérült asszonynak, a mellett, hogy a vádlottat felmentették, még 30 forintot is kell ügyvédeknek fizetni.

Közgazdaság.

A beküldő felkérésére közöljük ezen cikket, mely az agrár bank eljárását tárgyalván, közérdekű s így a szőlős gazdák kiváló figyelmébe ajánljuk.

Hivatalos ügyekben néhány napig távol lévén, csak most jutott tudomásomra a „P. N.” 88 számában megjelent közlemény „Panaszok az agrárbank ellen.” tartalma.

Igaza van cikkirónak, hogy a szőlőkölcsön mielőbbi folyósítása kívánatos, de minden kezdet nehéz! Az országos bizottság által engedélyezett kölcsönök folyósítását a bank a legnagyobb erővel megkezdte. Hogy az engedélyezés és folyósítás között bizonyos idő telik el, az természetes, amennyiben a kölcsönkérőnek hiteles aláírás végett kiküldetnek a kötelezvény, művelési és törlesztési terv s csak ezek beérkezése után kérheti a bank az aláírt kötelezvény alapján a bekebelezést. Míg a tkvi feljegyzés meg nem történt, a bank a kölcsönt ki nem fizetheti. Mihelyt azonban a bank az erről szóló bírói végzést megkapja, a kölcsönt akadálytalanul folyósítja, ha a kölcsönkérő a kifizetés első feltételeinek eleget tett, vagyis a talajforgatást eszközölte, a szükséges vesszőt, ojtványt, karót beszerezte, vagy azok beszerezését biztosította. A kölcsön kifizetésének ezen előfeltételeit, illetve azoknak megtörténtét a kölcsönvevő a bank helyi szőlőbiztosá, ott pedig, hol még helyibiztos nincs, a községi elöljáróság útján tartozik igazolni.

Természetes hogy az első kölcsönök folyósításánál minden irányban merülnek fel akadályok, nehezebben működik a szervezet, annál is inkább, mert a kölcsönvevő közönség maga sincsen a teendőik felől még kellőképtájékozva. A bank igyekszik a nehézségeket elhárítani, s remélhető, hogy a szőlőkölcsönök már a legközelebbi időben simán és kellő gyorsasággal fognak lebonyolítottatni.

Nem áll azonban a közlemény azon része, hogy a bank elve: csak uraknak adni kölcsönt.

Ha felszólaló érdeklődik a dolog iránt, meggyőzhetném arról, hogy az eddigi 165 baranyamegyei kérvényező közül 130 polgár ember. Valótlan az is, hogy a bank a néppel, mely első sorban is bortermelésből él, nem törődik. Kötéllal — az üdvös intézkedések — igénybevételére senki sem fogható. Az intelligensebb osztály gyorsabban megteszi számítását és igénybe veszi a kölcsönt; a mi népünk sajátsága azonban a maradiság. Elkezdni egyik sem meri, mindegyik a másikat várja és másnál akarja előbb látni az eredményt. Ez részben helyes is. Olyan vidéken, hol a köznép az amerikai szőlőkről csak annyit tud, hogy — vad vessző — ott a felújítási kölcsön kétélű kés lehet a folyamodó kezében. Ilyen helyen még érni kell a dolognak, annál is inkább, mert tudom, hogy az arra hivatottaknak, kik a népet a szükséges tudnivalók elsajátítására oktatni akarják, mily nehéz még csak az érdeklődést is felkelteni. Kipusztult szőlők helyére még egyre ültetnek honi vesszőket. Ne tessék aggodni, marad még akkorra is pénz azok számára. Sőt én is a törvény intenciójától áthatva, éppen azon osztályon akarok tőlem lehetőleg segíteni.

Hogy — „nagyon kamatmentes kölcsönt” ígért a törvényjavaslat vagy akár a bank, arról eddig nem volt tudomásom s azt hiszem másnak sem! Tessék tekintetbe venni azt, hogy egy akár eladósodott földmivelő is, ha egyébként megbízható egyén, egy magyar holdnyi szőlőjére, ha egyebe nincs is, kaphat pl 600 frtos kölcsönt és azt évi 85 frttal, kamatokkal együtt 15 év alatt letörlesztette. Ugyanekkora másnemű kölcsönért 20 év alatt 6% os kamattal, nem fizet-e bárki is 1320 frtot és tőkéje még mindig fönn áll.

Végül, ha valakinek épen — lótni, futni és szaladgálni való — kedve van, az privát passzió. Tudomásom szerint rendes esetben egyik kérvényezőnek sem kellett egyéb okmányt beszerezni, mint egy bélyegmentes tkvi kivonatot és azt egy kitöltött kérvényürlappal együtt beküldeni s mindez nem került egy krajcárjába sem, úgy tu-

dom, hogy egy másnemű kölcsön bekebelezése több nehézséggel jár. Azon állítás is, mely bár nem volt az említett panaszban; hogy t. i. a kölcsönvevők különféle szekatúrának lesznek kitéve, csak ráfogás. Intelligens egyéneknél és helyesen kezelt szőlők nál egy néhányzor megtekintés; míg azoknál, a kik a szakszertű művelésben kevésbé jártasak, oktatás és utmutatás céljából csak is saját érdekükben történik a szőlők többszöri megvizsgálása; mert csak így lehet remélni, hogy a cél el lesz érve.

E rektifikáló soraimmal egyidejűleg és ezen uton is tudomására hozom a n. é közönségnek, hogy a Magyar Agrár és Járulékbank rvt. igazgatósága a helyi szőlőbiztosági teendők elvégzésével megbizta Tamásy Ferenc nyug. huszár főhadnagy urat (lakik Pécsen, Alajos utca 10 sz. a.) és pedig egyelőre Pécs város, azonkívül Magyar és Német-Ürögh, Patacs, Cserkut, Tóttós, Szentkut, Kőv.-Szőlős, Pellérd, Arányos, Gadány, Keszű, Kőkény, Málom, Szilvás, Udvard, Kis és Nagy-Kozár, P.-Bogád, Romonya, Szőke, Egerágh, Szemely, Mislény, Árpád, Hird, Somogy, Szabolcs és Vasas községek szőlőterületeire; továbbá:

Kuzsinszky Ferenc baranya baáni körjegyző urat, Baán, Kis-Falud, Bodolya, Baranavár, Monostor, Herceg-Márok és

Saortay Sándor karancsi körjegyző urat, Karancs, Keő, Hg.-Szőlős, Sepse, Csuzsa, Vörösmart, Kis Kőszeg;

Proksch Arthur villányi körjegyző urat, Villány, Kövesd, N. Palkonya, Vókány, Nagy és Kis Harsány, Beremend,

Ujvárossy Bertalan pincemester urat, Helyesfa, Bükkösd, Megyefa, Hetvehely, Kaán, Ibafa, Horv. Hertelend, Dinnyeberki, Cserdi, Sztlörinc, Boda, Bakonya, N.-Vaty, N.-Peterd, Cs. Mindszent és Vásárhelyi Gerő urad. ispán urat a hegyháti járás községeinek szőlőterületeire.

Nevezett helyi szőlőbiztosok megadják a kellő fölvilágosítást és ellátják a hozzájuk fordulókat kérvény űrlapokkal és ugyancsak náluk adhatók be további eljárás végett a kölcsön kérvények is. A hol helyi szőlőbiztosok nincsenek és azok szükségessége mutatkozik, legközelebb kinevezettni fognak.

Végül nem hangoztathatom azonban eléggé azt, hogy a kérvények ne akkor adassanak be, mikor már a pénzre szükség volna, hanem akik jövő tavasszal óhajtanak pénzt, már most adják be kérvényeiket, így legalább elérik azt, hogy a szőlő megtekintése a m. kir. szőlőszeti felügyelő által, nem a téli hónapokra esvén, a kölcsön folyósítását mi sem akadályozza.

Megyefa, 1897. április 25.

Up. Bükkösd.

Szeép László

földbirtokos.

a M. A. J. B. rv. Baranya és Somogy megyék ker. szőlőbiztos.

□ **Lótenyésztési és értékesítési ankét.** Mint már említettük, a földművelési miniszter hazai lótenyésztésünk és lóértékesítésünk — emelése érdekében május folyamán nagyszabású ankétet tart, melyre a baranyamegyei gazdasági egyletet is meghívta. Az ankétre a gazdasági egyleteken kívül a lótenyésztés-bizottmányi elnökök s az ismertebb tenyésztők lesznek hivatalosak. Hogy a gazdaságközönség véleménye és kívánalmi precizirozott formában hozassanak a miniszter tudomására az országos m. gazdasági egyesület elhatározta, hogy az ankétet megelőzőleg, egy szakosztályi ülésen részletesen megvitatja a kérdést. Ebből a határozatból kifolyólag a lótenyésztési szakosztály e hónap 26-án ülést tart.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 29-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Formális ülést tartott ma a Ház, melyen Hegedűs Sándor benyújtotta a pénzügyi bizottság jelentését a budapesti telefon államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásáról.

Elnök bejelentette ezután, hogy az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság még máig sem alakult meg. Fölszólítja, hogy szombatig alakuljon meg és ezt jelentse be a képviselőháznak.

TÁVIRATOK.

— **Minisztertanács.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap délután öt órakor minisztertanács volt s mint a félhivatalos köznyomat jelent, folyó ügyekről (értsd: a kvótáról) tanácskoztak. A miniszterelnök tegnap a magyar kvótabizottság tagjaival is értekezett a követendő eljárásra nézve. Az eredmény még titok.

— **Kvóta-tárgyalások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az osztrák kvótabizottság holnapután Budapestre érkezik szóbeli tárgyalásra, mely nagyon rövid ideig fog tartani, mert az osztrákok tegnapi ülésükben, mint már előre jeleztük, elhatározták, hogy szigorúan ragaszkodnak az első üzenetben kifejtett alapelvekhez és proпозиciókhoz. Badeni és Bilinsky miniszterek szintén lejönnek a közös tanácskozásokra.

— **A keleti háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Konstantin trónörökösnek a hadsereg vezetésétől való elmozdítása egyértelmű azzal, hogy Konstantin a görög trónról is lemond. György király kénytelen volt erre az áldozatra, hogy dinasztiaját megmenthesse. Valószínűleg a király is kénytelen lesz trónjáról György herceg javára lemondani, mert ő az egyetlen tagja a családnak, aki még népszerű.

Az athéni görög kamara tegnap határozatképtelenség miatt már harmadizben elhalasztotta ülését.

A táviratok érdekes fordulatot jeleznek. Török táviratok szerint a török hadsereg pozíciói Epiruszban és Thesszáliában újra megerősödtek; ellenben az Athénből érkező táviratok a görögök kisebb győzelmeit jelentik. Hitelesebb a törökök előnyomulásának híre.

Athénben az izgatottság nőttön nő. A helyzet ura Ralli képviselő, az ellenzék feje.

— **Schlauch biboros jubileuma.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Schlauch Lőrinc biborost és nagyváradi püspököt a király áldozásának 50 éves jubileumán sajátkezű kéziratával és a Szent István rend nagykeresztjével fogja kitüntetni. Nagy-Váradon nagy előkészületek történnek a jubileumra. Schlauch jubileuma alkalmából a budapesti újságírók egyesülete felirattal üdvözli a jubilánst. A felirat klasszikus szépségű szövegét Mikszáth fogalmazta, mely diszes pergamen lapon góth betűkkel, iniciálékkal és pecséttel lesz kiállítva.

— **Majláth püspök fölszentelése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Majláth Gusztáv gróf erdélyi koadjutort, május elsején szentelik föl a budavári Mátyás-templomban.

— **Választás a szucsányi kerületben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Lehotzky Vilmos elhalálása folytán megüresedett szucsányi kerületben a kormánypárt Juszt Ferencet lépteti föl. Juszt fia Juszt Kálmán turóci főispánnak.

— **Reaktivált mameluk.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Mohay Sándor, a kormánypárt os mamelukja, fölgögyült betegségéből és elfoglalja üresen hagyott helyét az összeférhetlenségi bizottságban. Mohay akcióba lépése által, Andrássy Tivadar gróf lemondása dacára, újra felülkerekedik a bizottságban Bánffy b. mindenre kész tábora s így bizonyára mindent összeférőnek fognak kijelenteni.

VASUTI MENETREND.

PÉCSRŐL INDUL:

Brood	felé 1904. sz.	személyv. reg.	5 ó. 35 p.
Budapest	„ 1901. sz. *)	gyors „ „	8 „ 24 „
Bécs	„ 8711. sz. **)	vegyes „ „	8 „ 29 „
Vinkovce	„ 8702. sz.	személy „ „	9 „ 49 „
Budapest	„ 1905. sz.	„ „ d. e.	11 „ 34 „
Uj-Domb.	„ 1953. sz. ***)	vegyes „ d. u.	2 „ 44 „
Brood	„ 1906. sz. ***)	személy „ „	4 „ 20 „
Bécs	„ 3701. sz.	„ „ „	6 „ 37 „
Brood	„ 1908. sz.	„ „ este	8 „ 18 „
Budapest	„ 1903. sz.	„ „ éjjel	11 „ 30 „

*) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

**) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

***) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8814. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

PÉCSRE ÉRKEZIK:

Budapestről	1904. sz. *)	személyv. reg.	5 ó. 15 p.
Broodról	1907. sz.	„ „ „	8 „ 2 „
Uj-Domb-ról	1942. sz.	vegyes „ „	8 „ 23 „
Bécsből	8702. sz. **)	személyv. „ „	9 „ 39 „
Broodról	1905. sz.	„ „ d. e.	11 „ 18 „
Budapestről	1906. sz.	„ „ d. u.	4 „ 8 „
Vinkovcéről	1921. sz.	vegyes „ „	5 „ 50 „
Budapestről	8701. sz.	gyors „ este	7 „ 50 „
Bécsből	8712. sz.	vegyes „ „	8 „ 5 „
Broodról	1903. sz.	személy „ éjjel	11 „ 2 „

*) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8812. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

**) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
 SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

**Munka-és cseléd
könyvek,
100 drb. 4 frt,**
kapható Taizs József könyv-
nyomdájában Pécsen.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel ki-
adóhivatalunkban.

**Férfi és gyermek
ruhák, felöltők.**

Jó minőség, elegáns szabás

Olcsó árak!

ZENTLER-félees. k. szab. udvari férfi- és gyermek-
ruha gyári raktár

Pécsen, király-utca.

3185. sz.

tkv. 1897

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schilhanek
Jánosné szül. Wolf Mari felperes végrehaj-
tatónak, Schilhanek János zimbri lakos vég-
rehajtást szenvedő ellen 450 frt tőkeköveté-
lés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében
Schilhanek Jánosné szül. Wolf Mari pécsi
lakos mint késedelmes és az árverési felté-
teleket meg nem tartó vevő ellen a pécsi
kir. törvényszék és a Pécs város határában
fekvő, a pécsi 4130. sz. betétben felvett 1.
sorsz. 1053. hrsz. 8 sz. házra, udvarra 1500
frt becsár mint kikiáltási ár mellett az árve-
rést elrendelte s hogy a fentebb megje-
lölt ingatlanok az 1897. évi május hó 4-ik
n. d. e. 10 órakor ezen kir. trvszék hiva-
talan helyiségében megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási áron alul
is eladatni fognak.

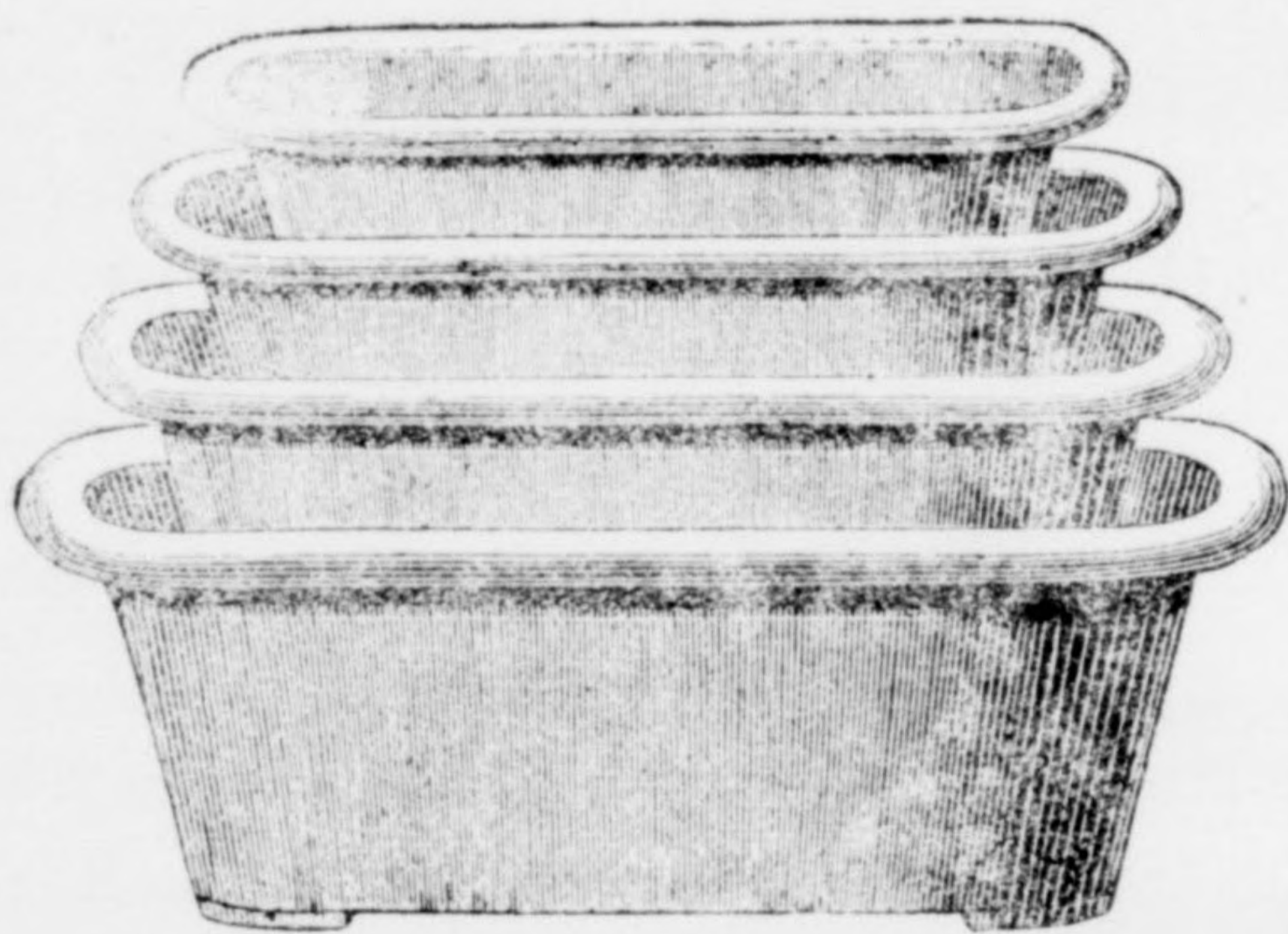
Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10% vagyis 150 frtot
készpénzben vagy az 1881. évi nov. 1. 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
évi 60. t-cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznék a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Pécsen, 1897. évi márczius hó 8. nap-
ján. A kir. törvényszék telkvi hatósága.

Lukrits István
kir. táblai bíró.

CSUKÁS ZOLTÁN épület- horgany- és mű-bádogos

Pécsen, király-utca 28. szám, a „pánczéloshoz.“

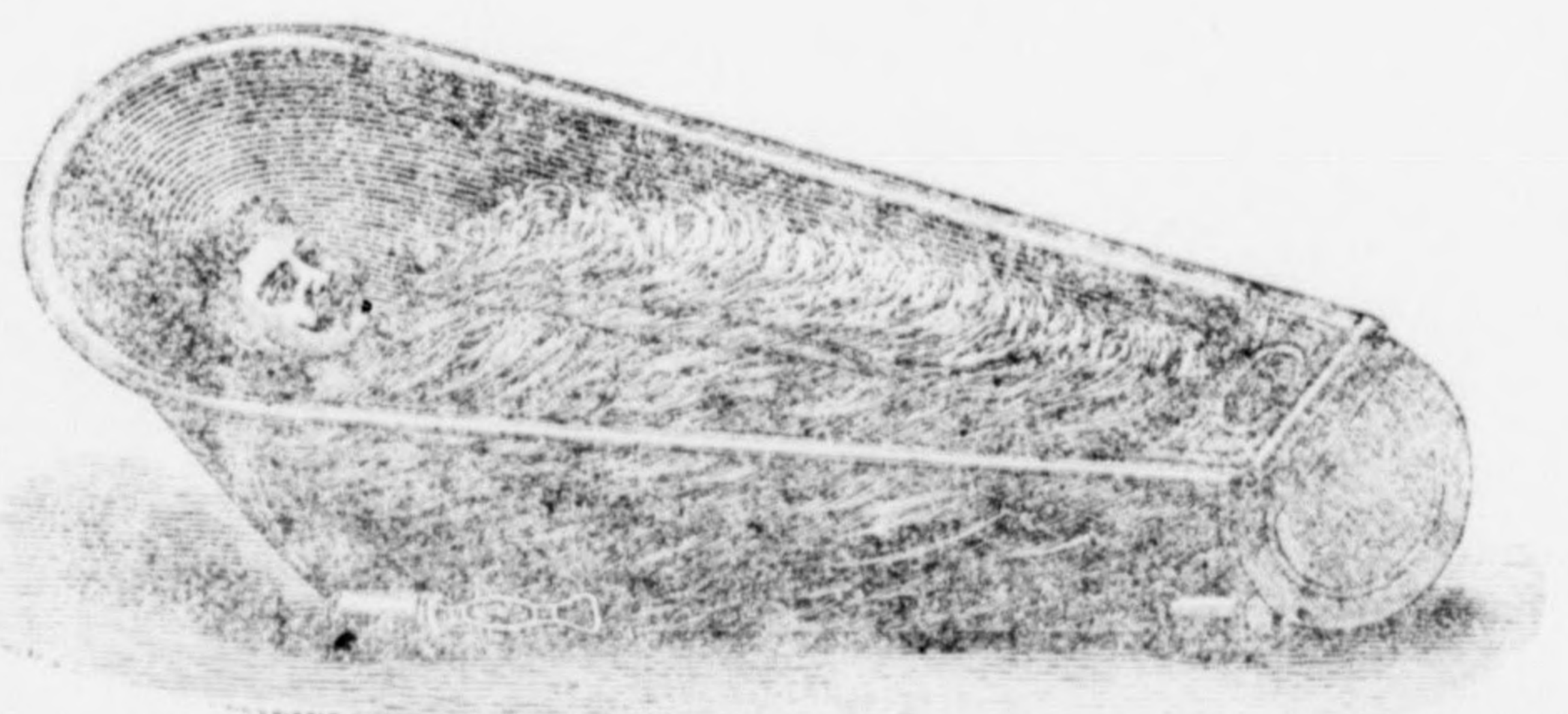
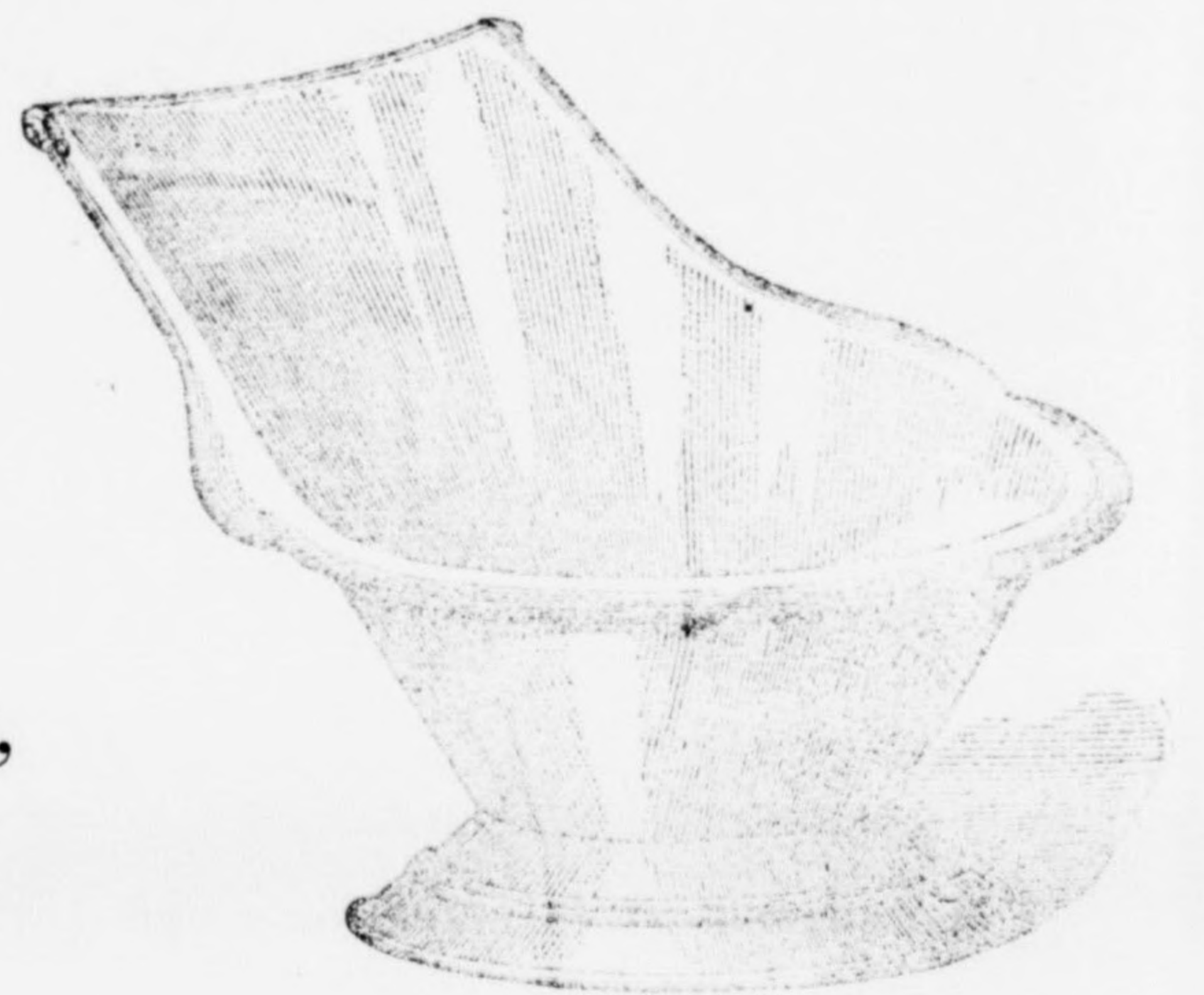

Ajánlja saját készítményü
legjobb szerkezetü
jégszekrényeit,

valamint erős

fürdőbádjait,

vizvezeték és fürdőberendezéseket,

szagtalan angol closettekfömlállítását, nagy vá-
lasztéku**konyhaberendezéseit:**Tető- és toronyfedések,
tetőcsatornák és czink-
ornamentikai munkák,

csatorna- és bádogtető javítások és festések a legolcsóbb árak mellett elvállaltatnak.

(Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.)